

Farvel skal vendes til goddag Af Morten Mølbæk Lyebalk

Idrætsliv 11/2007

Udfordringer: Københavns Boldspil Union har forsøgt at finde de vise sten i forhold til unges fravalg af sporten.

Engagér dig i spilleren som et helt menneske, træner! Sådan lyder en af opfordringerne i undersøgelsen 'Farvel til fodbold', som Københavns Boldspil Union foretog i foråret 2007, og som nu er offentliggjort. Undersøgelsen blandt frafaldne fodboldspillere i de københavnske fodboldklubber i alderen 13-18 år havde til formål at få tilvejebragt en viden, som kan medvirke til, at klubberne under KBU kan styrke arbejdet med at fastholde de unge i klubberne. De unge peger på, at det især spiller en rolle for dem, at træneren er interesseret og spørger ind til andre dimensioner af livet end lige fodbolden. På den måde har spiller og træner et projekt, der rækker ud over fodbolden. 'Farvel til fodbold' viser også, at frafaldet blandt de unge er en kompliceret proces, som skyldes mange faktorer. Derfor har ungdomsforskeren Søren Østergaard og følgegruppen, som er ansvarlige for undersøgelsen, afholdt sig fra konkrete løsningsmodeller.

For de unikke problematikker omkring frafaldet løses bedst lokalt ude i klubberne.

Denne gang slipper jeg dem ikke, Silkeborg kajakklub

Af Jacob Bech Andersen

Stædighed: Som i resten af landet forsvinder medlemmerne også tit fra Silkeborg Kajakklub, når de

når teenagealderen. Men klubbens ungdomschef nægter at acceptere situationen.

IDRÆTSLIV 9/2007 17

Frustrerende. Så klart udtrykker børnechef for Silkeborg Kajakklub Marianne Hansen den situation, hun oplevede for et par sæsoner siden. En god og stor børneårgang på 20 unge kajakroere rykkede op i ungdomsrækken, da de fyldte 13 år. Et år senere var der fire medlemmer tilbage. »Det gjorde ondt at se, at alle de unge mennesker, man havde haft med at gøre i børnerækkerne, simpelthen droppede ud, ligeså snart de blev teenagere, og det overbeviste mig om, at det er et område, vi skal være meget mere opmærksomme på,« fortæller Marianne Hansen. Hun undrede sig naturligvis over det hurtige og markante frafald. »Det var jo børn, der godt kunne lide kajakporten, men for mange af dem blev det for hårdt og for konkurrencebetonet, da de rykkede op i ungdomsrækken. Selvfølgelig var der nogle, der var interesserede i konkurrencemomentet, men vi formåede ikke at holde på dem, der bare syntes, at det var sjovt at sejle i kajak,« siger Marianne Hansen. Denne sæson står hun atter i spidsen for en stor børneårgang, og om kort tid rykker en stor gruppe fra børnerækken op i ungdomsrækken. Belært af erfaringerne fra tidligere er der fuld fokus på at holde på så mange af de unge som muligt.

Mange nye ideer

»Nej, Denne gang slipper jeg dem ikke,« siger børnechefen med et lille grin. »Vi har nedsat et udvalg bestående af trænere og forældre, som sammen skal udarbejde ideer til at holde på de unge medlemmer, og der er allerede kommet en del konstruktive forslag ud af det. Et af forslagene går på at gøre kajaksporten for de unge lidt mere adventurepræget. Selvfølgelig får de lov til at ro konkurrencer, hvis de har lyst til, men vi vil sætte mere fokus på oplevelser og hygge. I stedet for at ro om kap, ror vi måske ud og overnatter et sted, tænder bål og oplever noget i naturen. På den måde bruger vi kajaksporten mere aktivt,« siger Marianne Hansen.

En anden idé, som allerede med succes er sat i gang i den jyske kajakklub, er fællestræning af både børn og unge ud fra devisen om, at aldersforskel ikke gør så meget, når først man er ude på vandet. Det er eksempelvis klubbens politik, at et barn under 12 år, der er god til at ro, sagtens kan ro om kap med en på 13-14 år. »Når folk ror på nogenlunde samme niveau, oplever vi, at det er sjovere for dem at møde op til træning, og derfor forventer vi os meget af denne træningsmodel,« siger Marianne Hansen. <

Hvor alvorligt ser du problematikken omkring de unges frafald inden for idrætten?

»Jeg ser det som et stort problem, og det er et problem vi i DIF i den kommende tid vil gøre meget for at finde en løsning på. Det er skidt, at vi mister idrætsudøvere i den aldersklasse, både for dem selv og for idrætten generelt. Idrætten har brug for inspirationen fra de unge. Desuden er det et problem, at rekrutteringsgrundlaget for trænere og ledere bliver mindre og mindre, når vi ikke i tilstrækkelig grad får den unge generation med.«

Idrætten kæmper mod bøffer og smækre baller

Fitnessstruslen: Er det fitnessbranchens skyld, at mange unge fravælger foreningslivet? Delvist mener en idrætsanalytiker, som her giver foreningslivet fem råd til, hvordan udviklingen kan vendes.

Fitnessbranchen buldrer frem i disse år.

(Foto: Polfoto/Jens Dige)

Af Jacob Bech Andersen

Muskler og individuel træning frem for velkendte idrætsgrene og traditionelt foreningsliv. Fitnesssektorens succes regnes ofte som en af hovedgrundene til frafaldet blandt unge i foreningsidrætten. Og fitnesskulturens fremmarch er der da også en trussel, man skal fortsætte med at tage særdeles alvorligt. Det vurderer idrætsanalytiker Kasper Lund Kirkegaard, som netop har udgivet en bog og en rapport. I bogen 'Fra muskelmasse til massebevægelse' bliver de barske fakta og tal slået fast i den sideløbende rapport. Med cirka 380.000 kunder, hvoraf ti procent dem er mellem 15-20 år, oplever de fleste kommercielle fitnesscentre kronede dage. »DIF og foreningerne har stadig meget stor gennemslagskraft inden for børneidræt, men når pigerne fylder 15 år, og drengene fylder 17 år, så ser man for ofte, at der bliver stillet andre krav til deres fritidsaktiviteter. De æstetiske aspekter kommer til at fylde væsentlig mere end legen. Og man må desværre nok bare erkende, at mange idrætsgrene er sjove og måske også sunde, men de giver ikke nødvendigvis ikke den

krop, som de unge søger efter,« konstaterer Kasper Lund Kirkegaard.

Ud fra sin undersøgelse om fitnessbranchens udvikling ser Kasper Lund Kirkegaard dog forskellige muligheder for, at foreningslivet kan tage konkurrencen op med fitnesskulturen, især når det gælder om at holde på de unge.

Ildrætsanalytikeren giver følgende råd:

1. Tænk i fleksibilitet og i at give medlemmerne så nem adgang til en idrætsaktivitet som muligt.
2. Nyttænk traditionelle idrætsgrene fra en sportslogik til en motionslogik. Forsøg at videreudvikle dem i forhold til nye bevægelsesformer og måske spillesystemer.
3. Lav brugerundersøgelser og markedsfør foreningens tilbud. Find ud af, hvad folk i realiteten ønsker af foreningen.
4. Overvej at tilbyde fitnessaktiviteter i foreningsregi, hvis der er kapital til at investere og udvide faciliteterne.
5. Ansæt eventuelt folk til at tænke i nye aktiviteter, eventdage og udviklingsprojekter. Specielt store flerstrengede foreninger bør tænke i øget professionalisme. <

> Alvorligt problem

DIF-formand Niels Nygaard om unge

Hvad er planen for at vende udviklingen?

»Vi i bestyrelsen vil først og fremmest lytte til det oplæg, DIF's breddeudvalg præsenterer om kort tid.« »Noget af det, vi formentlig kommer til at gøre, er at hjælpe specialforbund og foreninger til at tilrettelægge nogle af deres idrætsaktiviteter på en måde, så det bliver mere attraktivt for de unge at fortsætte. Her kommer specialforbundenes breddekonsulenter til at spille en vigtig rolle.« »I dag er der mange specialforbund og foreninger, der kører i faste mønstre i forhold til konkurrencer og i forhold til hele den måde, man organiserer sine tilbud på. De gamle velkendte tilbud er nødvendigvis ikke alle sammen nogle, der appellerer til alle unge.«

Hvor store økonomiske ressourcer vil de blive sat af til dette område?

»Det er helt sikkert, at det er et område, som kommer med i budgetbehandlingen i oktober. Jeg vil pt. ikke udtale mig om de økonomiske forhold, men det er sikkert, at der bliver sat ressourcer af til området.«

Mens DIF har mistet unge medlemmer, er blandt andet fitnessbranchen stormet frem. Har DIF sovet i timen?

»Vi har ikke været vågne og dygtige nok til at finde vores ben i forhold til, hvordan vi skal forholde os til fitnessbølgen. Det er noget, vi vil være opmærksomme på i fremtiden« <

Unge floorballspillere blomstrer i Frederikshavn

Ungdommen først: Den nordjyske floorballklub Frederikshavn Bulldogs har stor fokus på ungdomsarbejdet. Det betyder, at klubben hele tiden har nye talenter klar til eliteholdet.

Af Brian Martin Rasmussen

22. juni 2006

En bestyrelse med dybe rødder i det frivillige træner- og lederliv har betydet, at Frederikshavn Bulldogs sætter ungdomsarbejdet før alt andet. Selv eliten må vige, når det store kuld af ungdomsspillere skal plejes.

»Det er vores ungdomshold, vi satser på, og vi ofrer en masse energi på ungdomsarbejdet. Hvor mange andre klubber sender deres førstehold til Spanien eller Tjekkiet, gør vi det modsatte, så eliten må selv sørge for at komme udenlands,« fortæller klubbens formand, Ole Schüsler.

Frederikshavn Bulldogs har omkring 300 medlemmer og er den klub i Danmark, der har flest ungdomsspillere- og hold. Mange andre klubber i landet satser meget på elite, men i Frederikshavn Bulldogs har alle lige vilkår.

»Det er lige for lige i klubben, hele vejen rundt. Hele eliteholdet deltager som trænere og ledere på ungdomsholdene. Hvis ikke de giver en hånd med, er der ingen til at tage over efter dem. Floorball er stadig så ny en sport i Danmark, at der ikke er plads og råd til kun at prioritere eliten,« fortæller Ole Schüsler.

Bredden bliver til elite

Hvis ikke klubberne prioriterer ungdomsarbejdet, så forsvinder de unge spillere til andre sportsgrene.

»Mit råd er at prioritere ungdommen og især dem på u/15- og u/17-holdene. Hvis ikke de passes og plejes, inden de skal slå sig løs som seniorer, så forsvinder de. Mange klubber oplever, at de pludselig står uden seniorhold, fordi de har glemt at prioritere ungdommen. Der er jo masser af idrætstilbud andre steder, og hvis man glemmer dem, får man problemer,« mener Ole Schüsler.

Hos Bulldogs spiller mange af ungdomsspillerne sig på eliteholdet med tiden. Og så slipper klubben for at hente spillere, der skal have løn, til klubben.

»I denne sæson har fem-seks af vores ungdomsspillere snuset til eliteholdet, fordi vores svenske træner så nogle muligheder i dem. Så han har stille og roligt fået sluset dem ind. Det har gjort, at vi ikke er afhængige af at gå ud og lønne spillere udefra, som nogle klubber har været nødt til. Der står hele tiden nogle nye klar til at rykke op,« siger formanden.

> Gode råd

> Sæt fokus på den ældre del af ungdommen. Den skal passes og plejes, så

spillerne er klar til seniortiden.

- > Eliten skal selv sørge for ture til udlandet.
- > Pengene går i stedet til ungdomsholdene, så de kan komme på ture i udlandet.
- > De unge i klubben passes og plejes, så de ikke mistes til andre sportsgrene.

Balanceret vækst holder længst

Tema.

Af Christian W. Larsen, freelancejournalist

22. juni 2006

Brydeklubben Thor eksisterede nærmest på vågeblus i slutningen af 80'erne, men i begyndelsen af 90'erne indledtes et ungdomsarbejde, der er enestående inden for dansk idræt. Klubben mere end tredoblede sin medlemsmasse til 239, og fra 1994 til i dag har klubben vundet 132 danske mesterskaber ud af sine i alt 209 danske titler.

Det er endvidere blevet til 14 nordiske mesterskaber på seks år, og toppen af kransekagen er Mark O. Madsens EM-guld og VM-sølv sidste år. Erfaringerne fra væksten får formand Morten Hansen til at give følgende anbefalinger til andre klubber, der står foran en satsning på elite og bredde:

- > Find den rette balance. Hverken elite eller redde gør det alene.
- > Talenter skal også være aktive seniorer. Pres på unge atleter kan give bagslag. 4-5 junior-titler erstatter ikke en seniortitel.
- > Breddestævner er vigtige. Rekruttering kommer ikke af sig selv.
- > Sommerskoler, folkeskoler og SFO'erne er steder, hvor børn, der normalt ikke er en del af klubmiljøet, kan findes og gøres nysgerrige.
- > Glem aldrig at rekruttere ledere. Klubbens vækst hæmmes, hvis der ikke sikres 'nyt blod' i lederkollegiet.
- > Vækst bør planlægges grundigt. Thor arbejder ud fra en målsætning, der hedder BEST. B for bredde, E for elite, S for social og T for total.
- »Hvis jeg har begået fejl som leder, er det nok en for hårdnakket tro på satsningen på ungdomseliten. Værdien af sociale arrangementer kan næppe overvurderes,« siger Morten Hansen.

Skovens naturlige fødekæde

I skoven: FIF Hillerød Orientering er en af de største orienteringsklubber

i Danmark. Klubben satser på både elite og bredde.

Af Brian Martin Rasmussen

22. juni 2006

Orientering er en lille sportsgren, og der findes kun omkring seks eliteklubber i Danmark. En af dem er FIF Hillerød Orientering, der tæller knap 300 medlemmer. Klubben satser på både bredden og eliten, for som formand Carsten Dahl siger:

»Det er vigtigt, at man har fødekæden med ungdomsløbere, der bliver eliteløbere, og man er nødt til at have bredde til at drive klubben.«

Det forklarer han med, at planlægningen af orienteringsløb kræver meget tid, da der skal tegnes kort og lægges baner, som skal løbes igennem flere uger før et stævne. Der skal endvidere ofte anlægges en stævneplads midt i en skov, hvor der skal føres vand og el ud.

»Det er noget mere omstændigt at afholde orienteringsstævner i forhold til fx fodbold, så man har behov for mange folk. Der er ikke økonomi til at købe sig fra ret meget, da der ikke er penge i orientering, og da det er en lidt usynlig sport, er sponsorer ikke nemme at få fat i. Det er begrundelsen for, at vi må satse på en stor bredde, især blandt voksne,« fortæller formanden.

Hårdt ungdomsarbejde

FIF Hillerød har igennem de sidste 10-15 år fokuseret meget på at tiltrække unge til klubben. Det er gjort ved at gøre det attraktivt at være i klubben.

»Det er bevidst, at vi fokuserer på de unge. Blandt andet har vi haft nogle ildsjæle, som gennem mange år har gjort et stort stykke arbejde. Vi gør det attraktivt at blive i klubben ved at have tilbud på alle niveauer. Blandt andet har vi været primus motor i et stort skole-orienteringsprojekt og kørt kampagner målrettet mod en række institutioner i Hillerød. De større børn og unge har i klubben mulighed for at komme på ture til de store nordiske stafetter, som er meget stort at komme med til for de unge. Vi prøver at lave et så stort program som muligt, så børnene får en tilknytning til klubben.«

Netop i orientering kan hele familien dyrke sport sammen, og derfor gør FIF Hillerød meget for at skaffe hele familier til klubben.

»Den metode, vi synes fungerer bedst, er at rekruttere via børnene. Hvis vi kan få otte-ti-årige ind, står forældrene alligevel hernede til træning og løb. Derfor

kan de jo lige så godt prøve det selv, og så synes de som regel, det er sjovt. De oplever, at når der er konkurrence om søndagen, er man sammen hele familien til et løb,« siger Carsten Dahl.

Den store fokus på ungdomsarbejdet har også skabt en naturlig fødekæde fra breddearbejdet med de ungetil eliten.

»Det har gjort, at vi i dag har en meget stor ungdomselite, et område, vi fortsat arbejder hårdt med. Det eneste sted vi har lønnede kræfter er til trænerne af de unge. En del af de unge eliteløbere synes, det er fedt at kunne tjene penge på sporten og være med til at få flere andre unge gjort gode,« forklarer Carsten Dahl.

Holdånden er vigtig

Et af de steder, hvor der virkelig samarbejdes mellem bredden og eliten i FIF Hillerød, er ved det årlige DM for klubhold, de såkaldte divisionsmatcher. Her får løbere point alt efter niveau. Eliten får mange point, men selv begyndere kan få enkelte point. I ungdomsrækkerne tæller det mere at have gode løbere.

»Det er et meget bredt system og det gælder om at være så mange som muligt, der løber i de her matcher. Der er omkring 30 løbere, der tæller i systemet, men al erfaring viser, at man helst skal have backup på samtlige pladser, så man skal helst have 100 løbere med i konkurrencen, og derfor er det godt at have både elite og bredde. Man belønner de klubber, der er gode på ungdomssiden,« fortæller Carsten Dahl, som er regerende mester med FIF Hillerød.

»Mange klubledere er tilhængere af konkurrencen, da man får nye medlemmer med ud at mødes med resten af klubben, og så kæmper man ikke kun for sig selv, men for klubben, så der er meget holdfølelse i det også. Man skal arbejde for det i klubben, men det er en stor succes, når det lykkes, og man kan kun vinde mesterskabet ved at have både bredde og elite i klubben,« siger Carsten Dahl.

Drop kontingentet

Løft for alle: Vægtløftningsklubben AK Viking i Tårnby bruger lige meget tid på bredden og eliten. På utraditionel vis træner de unge i klubben gratis og uden at melde sig ind og ud.

Af Brian Martin Rasmussen

22. juni 2006

For to år siden vandt vægtløftningsklubben AK Viking for første gang DM for ungdom og DM for juniorer i klubbens 50-årige historie.

For at få flere unge mennesker ind i klubben fik en af klubbens trænere flere år tidligere indført, at døren skulle være åben, så klubbens unge ikke skulle betale kontingent eller melde sig ind og ud. Idéen blev bakket op, og klubbens unge betaler stadig ikke kontingent.

I klubben er der også plads til dem, der aldrig bliver danmarksmester.

»Vi bruger lige meget tid på alle. Vi vil skabe en stemning, så alle var velkomne,« siger træner i klubben og idémand for nul-kontingent-løsningen Roland Giessing.

Klubånden skabes gennem stabilitet og den tætte kontakt til trænerne. De unge i klubben bliver plejet og får lige meget tid til rådighed af de frivillige trænere i klubben, som ofte selv har dyrket vægtløftning. De unge kan også træne sammen med deres venner, selvom niveauet er forskelligt. I AK Viking piller de ikke de bedste fra og efterlader de mindre gode, men fastholder dem derimod trods niveauforskelle, så alle føler sig velkomne.

> anbefalinger

Roland Giessing anbefaler følgende områder, hvis man vil favne både bredden og eliten:

> Man skal give de unge stabilitet i træningen. Trænerne skal være der for de unge hver gang, og at det er de samme personer, der er der hver gang, betyder utroligt meget for de unge.

> Det er vigtigt med kvalificerede trænere, der kan lære dem de rigtige ting første gang. I vægtløftning kan man fx risikere at lære en forkert teknik første gang, man er der, og så hænger den teknik ved resten af livet.

> Idrætsklubber skal være 'åbent hus' for alle unge mennesker for at få dem ind i idrætten. Mange gange vil de prøve mange forskellige idrætter, og så kan mange ikke betale det, det koster, og det er besværligt at skulle melde dem ind og ud hele tiden.

> En måde for klubberne at kunne fungere uden disse kontingenter, er ved at få kommunerne til at betale også. I Tårnby, hvor AK Viking ligger, er de glade for, at klubben tager sig af de unge.

Servees og drømmekage i Vester Skerninge

Succes: Forpligtende fællesskab og fokus på børnene i Vester Skerninge Tennisklub har gjort den sydfynske forening til Årets Tennisklub.

Af Henrik Lund Jensen, freelancejournalist

1. september 2005

Måske er det tilfældigt. Da Idrætslivs udsendte efter en gevaldig gyngetur med bus gennem de fynske alper ankommer til Vester Skerninge, er det første syn en flot statue. Bertel Thorvaldsens Hebe, græsk gudinde for ungdommen. For i byen, der også byder på Tommy's Auto, en butik med salg af rosengelé og en aktuell musikfestival, hvis gungrende toner høres over hele området, er endestationen den lokale tennisklub. På Mads Hansens Vej, opkaldt efter den fynske digter, ligger VST, to baner, et meget lille klubhus og et skur til redskaber, net og bolde.

En kombination af fællesskab og prioritering af børnene har sikret Vester Skerninge Tennisklub titlen som årets klub. For mens antallet af spillere er på vej ned på landsplan, er det gået stik modsat på Sydfyn.

»Vores klub har på fem år næsten tredoblet medlemstallet fra 67 til 180,« siger u12-træner Jan Rask.

I perioden 2001-2004 firedoblede klubben medlemstallet i ungdomsafdelingen, hvor der nu er 80 aktive betalende børn og unge under 18 år, og andelen af piger og damer er 45 procent, landsgennemsnittet er 35 procent. Også sportsligt er det gået fremad, og i dag har klubben syv turneringshold, fire børnehold og tre voksenhold. Som den eneste tennisklub på Fyn er der ungdomshold i alle aldersklasser.

»Som den første tennisklub i Danmark etablerede vi i 2002 et ungdomsråd bestående af fire unge mennesker på 14 år. Det er en projektgruppe, som selv tager initiativ til aktiviteter af både sportslig og ikke-sportslig karakter. Ungdomsrådet er ikke et traditionelt ungdomsudvalg, men er en indirekte håndplukket og samtidig selvsupplerende projektgruppe,« fortæller Jan Rask.

Medlemsfremgangen og de positive sportslige resultater er ikke tilfældig, mener han:

»Den vellykkede klubudvikling har intet med idrætsgren eller med geografi at

gøre. Den bygger først og fremmest på sund fornuft. Vi tager udgangspunkt i, at ethvert medlemskab af en idrætsforening bygger på personlige relationer. Vi vil gerne fastholde vores medlemmer i et udfordrende og frugtbart miljø. Vi går ikke på strandhugst eller tilrettelægger hvervekampagner, for vi stoler på vores kultur og vores værdigrundlag.«

Fascineret af spillet

Der summer af liv på denne augustlørdag. 'VST Kids Open 2005', en turnering for ungdomsspillere i u10- til u16-rækkerne, er i fuld gang. Der kæmpes, og der spilles ganske flot tennis.

»Ja, det er os, der laver det hele i sådan en turnering,« siger 14-årige Christian Rask, søn af Jan Rask, på sin kække facon. De fire unge mennesker i turneringsledelsen har travlt. De spiller selv med, og de laver alt. Lige fra turneringsplaner til pølsestegning, udskæring af kage til kaffen og pressemeddelelser til Fyns Amts Avis. Turneringen er tilskuer- og forældrevenlig med kampe på tid.

»Vi står næsten i kø for at lave arbejde her i klubben, så derfor har vi også fået lavet et ungdomsråd 2, hvor vi laver pizza-aftener, miniturnering 'Girls Only' og nu 'Kids Open' med 45 deltagere fra otte klubber på Fyn og i Jylland. Det er jo mit halve liv at spille tennis. Vi har en venskabsklub i Kiel, det er spændende at komme lidt ud og også få besøg af andre spillere,« smiler Christian Rask. Børnene har også deres eget revyhold.

»Jeg blev inspireret af min storebror,« fortæller Lisbeth Holme, der træner et par gange om ugen. Hun dyrker også spring-rytme gymnastik.

»Jeg kan godt lide at bruge alle mine kræfter, at prøve mig selv af, vinde og tabe, og det er hårdt, for nogle kampe kan vare op til tre timer. Det er rart at komme i klubben, og alle er søde ved hinanden. Jeg er sikker på, at jeg spiller tennis her i klubben også om tre år. I dag gik det nu ikke så godt, jeg kom kun på en andenplads,« smiler Lisbeth Holme.

»Det er nu ikke så hårdt at stå for denne her turnering. Vi er jo fire i turneringsledelsen. Men mon ikke vi er lidt trætte i aften?«

Medlemskab forpligter

»Vi gør meget for, at nye medlemmer skal føle sig velkommen i klubben. Vi sørger for, at de er med til turneringer og på ture næsten med det samme. Vi har kun det ene, lille klubhus, og det piner os lidt, men vi håber på, at klubben kan få to nye baner inden for nogle få år,« siger Christian Rask, hvis store- og lillebror

Michael og Jacob også spiller i klubben.

Jan Rask lægger vægt på de fælles værdier:

»Som medlem af Vester Skerninge Tennisklub er du ikke blot medlem af en idrætsforening, men du er med i et socialt forpligtende fællesskab. Vi tror på, at vi som idrætsforening kan opnå store sportslige resultater, når fundamentet er på plads. Vi tager børnene alvorligt, for det er først og fremmest deres forening. De har selvfølgelig stemmeret på generalforsamlingen, ligesom de også har taleret og talepligt. Når vi deltager i møder med Fyns Tennis Union, kommunen og vores sponsorer, er børnene med. Når vi afholder vores tre store turneringer, har børnene hele ansvaret. De skal også rapportere resultater til Fyns Tennis Union og pressen.«

Kulturbærere

»Praksis viser, at børnene vokser med opgaverne, og at de er overmåde ansvarlige, også når det gælder økonomi. 'VST Kids Open 2005' giver fx et pænt overskud,« siger Jan Rask.

»Vi håndplukker vores ungdomstrænere allerede i 12-13-årsalderen, ikke kun ud fra egne evner på tennisbanen, men ud fra udstråling og karisma. Det vigtigste er, at ungdomstrænerne udstråler engagement i forhold til de små børn. Samtidig er de store børn kulturbærere i forhold til de små,« fortæller Jan Rask.

Truende mørke skyer er på vej mod banerne. Men det bliver kun til et enkelt dryp midt i duften af pølser, kaffe, drømmekage og kæmpende spillere.

»Det kommer ikke til at regne, også det har vi styr på,« siger Lisbeth Holme bestemt.

Værdigrundlag

Vester Skerninge Tennisklub er stiftet i 1987 og har nedenstående værdigrundlag og mål:

- VST er et socialt forpligtende fællesskab
- VST er en hyggelig og ambitiøs klub
- Vi vil altid udvise fairness og sportsmanship både på og uden for banen
- Alle medlemmer tilbydes gratis instruktion/træning uanset køn, alder og spillemæssigt niveau
- I VST er alle funktioner frivillige og ulønnede
- Sportslige mål: Ungdomshold i top 5 på Fyn i 2005. Seniorhold i top 10 på Fyn i 2010

- Organisatoriske mål: Et godt eksempel for andre klubber. Dynamo, lokalt, regionalt og nationalt
- Hjemmeside: www.vstennis.dk.

Luk døren op for de unge

Foreningsliv: Fleksible og åbne foreningstyper er vejen frem, hvis flere unge skal engageres i idrætten. Opstår de, vil mange til gengæld gerne være med.

Af Søren Bang og Hanna Britt Milling

29. april 2004

Selv om mange foreninger mister unge medlemmer og har svært ved at involvere de unge som frivillige, er kløften ikke større, end at der kan bygges bro.

Det er budskabet i en ny undersøgelse, der for første gang går helt tæt på de unges forhold til foreningslivet. Og den gør op med stereotyperne om de unge som nogle forkælede, individualistiske småegoister.

»Der har været mange fordomme om, at unge er zappere, der ikke ønsker at påtage sig nogle forpligtelser. Jeg vil påstå, at de unge er bedre end deres rygte,« siger forskningsleder Jens Christian Nielsen.

Han står sammen med Andy Højholdt bag det toårige forskningsprojekt 'Nye tider – nye foreningsformer?', der er foregået under Center for Ungdomsforskning på Roskilde Universitetscenter.

De to år er gået med at lave interviews, gennemføre spørgeskemaundersøgelser og følge hverdagen i ti forskellige foreninger spændende fra Vesterbro Rulleskøjteklub til en jysk stationsbys KFUM/KFUK-afdeling.

Billedet, som tegner sig for det etablerede foreningsliv, er på en og samme tid både udfordrende og opmuntrende.

»Ja, der er behov for nye foreningsformer og en tættere dialog med de unge. Men de ikke er zappere. De er derimod mobile,« siger Jens Christian Nielsen, der også opfordrer til, at man ikke glemmer den store gruppe af unge, som ikke er så larmende.

Mange unge søger nemlig også den form for ro og regelmæssighed, som giver tryghed, og det kan foreningerne give dem.

På farten

Markant er det dog, at flere unge end tidligere flytter på grund af uddannelse. Mange er også forsigtige med at påtage sig for store forpligtelser midt i et krævende og omskifteligt ungdomsliv. Men det sidste er snarere udtryk for ansvarsfølelse end egoisme, mener Jens Christian Nielsen.

»Jeg har det sådan, at har man sagt ja – selv om det er på frivillig basis – jamen, så har du også sagt ja,« som en af de unge trænere siger i undersøgelsen.

Det betyder, at de unge hellere vil sige nej til at påtage sig et ansvar som f.eks. træner, hvis de ikke er næsten 100 procent sikre på, at de kan fuldføre opgaven.

En løsning kan være at dele arbejdet op i flere ad hoc-opgaver eller at fortælle de unge, at det er ok at være mindre aktiv i en periode.

»Unge er samtidig meget aktivitetsfokuserede og har mange tilbud at vælge imellem,« supplerer Andy Højholdt.

»Det medvirker til, at de har en mindre veludviklet foreningsforståelse. Men det betyder ikke, at de er umulige at få til at engagere sig i foreningerne.«

Men i forhold til tidligere kræver det ofte et mere bevidst valg fra de unges side, ikke mindst hvis det handler om at blive frivillig. Her tæller det tungt hos mange unge, om det giver identitet og selvudvikling at arbejde i en forening.

Det sidste falder godt i tråd med tidens individualisme, hvor de kollektive normer står svagere. I princippet er alle værdier til debat.

I det lys er det måske overraskende, at mange unge faktisk føler stærkt for de mere traditionelle foreningsdyder, hvis foreningerne giver rum til de unge.

»Ofte handler diskussionen om, at de unge svigter foreningerne. For os har det været interessant, at de unge faktisk er glade for det frivillige Danmark. Foreningerne kan blive et vigtigt pusterum, et ly for den voksne hverdag, hvor de i et socialt fællesskab kan afprøve og afklare nogle ting. Et sted, hvor de kan lære meget. Faktisk tillægger de unge det forpligtende fællesskab stor betydning,« mener Andy Højholdt.

Lyt til de unge

Mange unge vil altså gerne være en del af foreningsfællesskabet, hvis nogen ellers gør sig den ulejlighed at forklare, hvad det går ud på. Den form for information bør gives i en dialog med de unge, mener Jens Christian Nielsen.

»Man får ikke noget ud af bare at stille krav. Det handler i første omgang om at få de unge indenfor og give dem nogle gode oplevelser. Herefter kan man gå i dialog med dem og fortælle, hvilke normer der er i klubben.«

Men samtidig bør foreningerne kigge sig selv efter i sømmene og overveje, om man har en åben og ungdomsvenlig kultur. Bl.a. opleves de formelle strukturer i foreningerne ofte som barrierer.

»De unge står af på generalforsamlingskulturen,« mener Andy Højholdt.

»Giv dem i stedet frihed og ansvar til selvorganisering, men vær samtidig klar til at acceptere, at det kan blive noget helt nyt.«

Gode råd

Forskerne har flere forslag til, hvordan foreningerne kan gøre sig mere attraktive over for de unge:

> Hav en synlig ledelse. De klubber, hvor lederne blander sig meget med alle medlemmer, har ofte lettere ved at rekruttere unge som frivillige.

> Gå i dialog med de unge og vær lydhør over for deres ønsker og interesser. Forstå samtidig, at nogle af de unge, som opfører sig som kunder i butikken, måske bare mangler en forklaring på forskellen mellem en klub og købedræt.

> Udvid rekrutteringen internt i klubben. Prøv at få fat i unge, selv om de ikke nødvendigvis ligner de ældre ledere og trænere. Overvej, hvordan klubben bedst kan gøre det muligt for alle unge medlemmer at prøve kræfter med det frivillige arbejde.

> Signaler, at det er vigtigt, at de unge deltager i foreningsarbejdet. Forsøg at skabe en platform for de unge i klubben ved at bringe dem sammen.

> Anerkend, at det er legitimt, at unge gerne vil have et personligt udbytte ud af det frivillige arbejde i form af personlig udvikling. Slå på, at træner- og lederarbejdet kan give det.

> Støt de unge i deres arbejde som frivillige, f.eks. med kompetente

kontaktpersoner.

> Giv de unge et overskueligt og eventuelt tidsbegrænset ansvar, som gør det lettere at sige ja. Lav flere og mere fleksible aktiviteter – f.eks. i forhold til stævner.

> Skab et tættere samarbejde mellem de lokale foreninger om f.eks. uddannelse og træning. Nogle klubber mangler unge trænere, andre mangler unge udøvere. Tilsammen har de det hele.

Undersøgelsen

Forskningsprojektet omfatter ti foreninger. I fem af foreningerne har forskerne både kigget på livet i klubberne og lavet interview blandt unge og frivillige ledere.

Det drejer sig om Vesterbro Rulleskøjteklub, KFUM og KFUK i en midtjysk stationsby (anonym), Brøndbyernes IF, musikforeningen Råstof Roskilde og Skjern GF. Herudover er der blevet gennemført en spørgeskemaundersøgelse i fem andre foreninger.

Undersøgelsen er finansieret af DIF, DGI og DUF. Alle kan rekvirere en pjece med de vigtigste konklusioner hos organisationerne. Herudover er udgivet bogen, 'Ungdom & foreningsliv – demokrati, fællesskab og læreprocesser', der også har professor Birgitte Simonsen som medforfatter.

De unge er fulde af idéer

Fodboldklubben: FC Horsens har oprettet en ungdomsarbejdsgruppe, der vil skabe liv i klubben.

Af Hanna Britt Milling

29. april 2004

Tidligere mødtes de unge efter træning alle andre steder end i klubhuset, også på gaden, og det gav problemer med smadrede ruder, druk og rygning.

Det bekymrede politibetjent Lars Nielsen, der også er ungdomskonsulent i Horsens FC, og han gik derfor ind i arbejdet med at skabe 'et godt idrætsmiljø for

unge' efter DIF's koncept. Målet er at fastholde de unge, som er på vej til at droppe ud af klubben ved at skabe mere liv i klubben.

Det første skridt var at lægge træningen for drenge og piger samtidig, så de kan mødes både før og efter i klubhuset, og det er gået helt efter planen.

»Vi er ved at skabe et fællesskab i klubben, så de unge mødes her. Det er lidt historien om 'dreng møder pige og omvendt'. Næste skridt var at indkalde de unge til møde,« fortæller Lars Nielsen om den dag lige efter nytår, hvor klubben fik sin ungdomsarbejdsgruppe på 14 unge mellem ti og 17 år.

»Jeg sagde til dem, at de måtte fortælle mig – den gamle og gråhårede – hvad de savnede i klubben ud over at spille fodbold. Det udviklede sig til en ren brainstorm, hvor der kom utallige gode idéer frem, og siden er det gået rigtig stærkt.«

Bløde værdier

De unge savnede det, som Lars Nielsen kalder bløde værdier: Aktiviteter uden for banen så som muligheden for at spise pizza sammen, spille lidt billard, internetcafé og rart samvær. Der kom også idéer frem om en petanquebane og en BMX-bane.

»De unge, som ikke er eliteorienterede, synes, at 'almindelig' fodboldtræning er for kedelig. Ved siden af vil de også have det sociale og kammeratskabet, og det har vi måske været for dårlige til at give dem.«

Allerede nu har Lars Nielsen næsten fuldstændig overladt styringen af gruppen til de unge selv. De indkalder selv til møder, laver dagsordener og har holdt foredrag for JBU om initiativerne. Og der er blevet oprettet et forældreråd på 14 forældre, som bakker de unge – og dermed hele klubben – op.

Vi har ansvar

17-årige Julie Hansen er med i ungdomsgruppen, og hun oplever, at de unge får god støtte til arbejdet fra foreningen:

»Vi har selv stort ansvar for at sætte initiativer i gang, men kan altid hente hjælp hos Lars. I gruppen er der opstået et godt sammenhold, hvilket er nødvendigt, når vi skal arbejde så meget sammen. Men det er kommet bag på mig, at vi er blevet så gode venner.«

Julie Hansen forventer, at gruppens arbejde vil få nogle flere 13-17-årige til at blive i klubben, og at der bliver skabt et bedre sammenhold mellem piger og

drengene, men selv hvis det ikke lykkes, har gruppen alligevel opnået en væsentlig ting:

»Vi har fået bedre fysiske rammer til gavn for hele klubben.«

Lars Nielsen har kun én bekymring:

»Min største frygt er, hvis for mange af projekterne ikke bliver til noget, fordi vi ikke kan skaffe pengene. Det vil virkelig skuffe de unge.«

Skab nye aktiviteter

Åbenhed: Hvis foreningerne vil have fat i de unge, må de supplere de gængse aktiviteter med nye og mere uforpligtende tilbud og gøre plads til flere forskellige typer af unge.

Af Hanna Britt Milling

26. januar 2001

Fodboldaerobic, dansesamaratton, boulefestival er nogle af Søren Steen Olsens, Institut for Fremtidforskning, forslag til mere uformelle og uforpligtende aktiviteter, som foreningerne kan tilbyde for at tiltrække de unge.

"Det passer ikke alle unge at træne fodbold to gange om ugen på et fast klokkeslæt. Foreningerne kunne også holde åbent hus med mange forskellige aktiviteter, og i det hele taget må foreningerne meget gerne udviklet sig til stedet i lokalsamfundet, hvor alle går hen, når de vil lave noget sammen med andre."

"Jeg fornemmer, at foreningerne allerede i dag er fem-ti år bagud i udviklingen i forhold til de unges ønsker og behov. Man siger for eksempel, at man skal dyrke idræt i nærheden af sin bolig. Hvorfor ikke invitere de lokale virksomheder hen i klubben i arbejdstiden," lyder en anden af Søren Steen Olsens idéer.

Hans forslag bunder i to undersøgelser, hvor han har spurgt de unge om deres holdninger og meninger, og her har det slået ham, at der er et misforhold mellem dem og de konkurrencefikserede foreninger:

"For mange unge er idræt en leg. Det kan man også se, når de helt spontant spiller streetbasket eller laver en konkurrence i rulleskøjtølb. Her går man ikke så højt op i at tælle point, for legen og fællesskabet er det vigtigste."

Giv plads

Han mener, at der i foreningerne bør være plads og spillerum til anderledes og mere spontane aktiviteter og til de mennesker, der både skaber dem og deltager i dem:

"Når man er leder i en forening, så ligner man ofte dem, der er der i forvejen, eller man kommer til det hen ad vejen. Og når man så skal ud og rekruttere nye ledere, henvender man sig til nogle, som ligner en selv. Sådan får man ikke fat i nutidens unge," advarer Søren Steen Olsen.

"De unge er meget forskellige, og de vil accepteres for deres forskellighed. Hvor meget medindflydelse betyder i den sammenhæng, er jeg i tvivl om, for de unge har samtidig det her kundeforhold til foreningerne. Men jeg ved i hvert fald, at man ikke skal forvente en stor tilstrømning af unge ved at lave mere demokrati. Tilstrømningen afhænger mere af tilbuddene," mener han.

Der er altid en vis træghed i en organisation, og derfor tilråder Søren Steen Olsen foreningerne med jævne mellemrum at sætte spørgsmålstegn ved deres aktiviteter.

"Jeg tror, at de unge bliver mere og mere zappende, og at foreningerne derfor må tilpasse sig og lave flere engangstilbud, ellers går de unge hen til andre, og uorganiserede, tilbud som fitnesscentre. Og er foreningerne for resultatorienterede, skal de nok få skræmt mange unge væk."